გზ-532
I-VII, IX-XII №1-39

გილოცავთ ახალ 1961 წელს!

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

№ 1 (315)
1 იანვარი, კვირა, 1961 წ.
ფასი 2 კაპ.

ი. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели — орган парткома, ректората, комитета АКСМ и профкома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

ამხანაგო კომკავშირლებო, უნივერსიტეტის სტუდენტებო!

დგება ახალი წელი ჩვენი ქვეყნისა და ხალხისათვის სახელოვანი წელი, წარმატებებისა და გამარჯვებების წელი.

გისურვებთ ამ წელსაც თქვენთვის სიხარული და ბედნიერება მოეტანოს!

გასულ წელს ბევრმა თქვენგანმა პირველად შეაღო უმაღლესი სასწავლებლის კარები. ისინი მიმდინარე წელს პირველად წარსდგებიან გამომცდელების წინაშე.

ვუსურვოთ მათ თავიანთი პირველი გამოცდები უმაღლეს სასწავლებელში წარმატებით ჩააბარებინოთ.

თქვენს შორის ბევრია წარმოებიდან, კოლმეურნეობიდან მოსული მოწინავე ამხანაგი, საბჭოთა არმიიდან დემობილიზებული. მათ ცხოვრებისეული დიდი წრთობა აქვთ მიღებული:

ვუსურვებ, უმაღლეს სასწავლებელშიც მოწინავენი ყოფილიყვნენ.

მიმდინარე წელს ბევრი თქვენგანი ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში სახალხო მეურნეობის, განათლების, მეცნიერების სხვადასხვა დარგში შეუდგება დამოუკიდებელ შრომას.

ვუსურვებ მათ ამ ყველაზე პასუხსაგებ უბანზეც წარმატებით ჩაებარებინოთ კიდევ ერთი დიდი გამოცდა.

ბევრ თქვენგანს კიდევ წლები აქვს გასატარებელი უნივერსიტეტში.

ვუსურვებ მათ წარმატებით დაეუფლებოდნენ საბჭოთა მეცნიერების მიღწევებს.

გამარჯვებებს, სიხარულს, ბედნიერებას გისურვებთ, მეგობრებო, მომავალ ახალ წელს!

ედუარდ შევარდნაძე,
საქართველოს ალკკ ცკ პირველი მდივანი.

57795

მოგილოცავთ, მეგობრებო!

დადგა ახალი, 1961 წელი — მშვიდობის, ხალხთა ბედნიერების, სიცოცხლის უკვდავების, ადამიანის აზრის ყოვლისშემძლეობის, მშვიდობიანი შემოქმედებითი შრომის, გამარჯვებების უჭკნობი დაფნის გვირგვინის ერთი შტო, ერთი ოქროფურცელი.

ზეიმით გააცილა დიდმა საბჭოთა ხალხმა ძველი წელი და ზეიმითვე შეეგება ახლის მობრძანებას.

დაგვემშვიდობა საკაცობრიო დიდი აღმოჩენებისა და ადამიანის გონების ტრიუმფალური გამარჯვებების წელი. წავიდა და გზისმანათობელ ვარსკვლავთა კრებულად წარიმძღვარა საბჭოთა ხალხის შრომითი მიღწევები, საბჭოთა მეცნიერების არნახული გამარჯვებები.

ახალი შემოქმედებითი ძალებით შეხვდა ახალ წელს ჩვენი დედასაქართველო, ჩვენი მშობლიური ქართველი ხალხი.

წელს ხომ მისი დიადი ეროვნული ზეიმია — საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავი!

ახალი მიღწევებით შეეგება ახალ, ათასცხრაასსამოცდაერთ წელს ჩვენი უნივერსიტეტის მთელი კოლექტივი — ჩვენი საამაყო სტუდენტობა, ჩვენი სახელოვანი პროფესორ-მასწავლებლები, ჩვენი მუშა-მოსამსახურეები.

ბევრი გააკეთეს, ბევრს მიაღწიეს, ბევრჯერ გაიმარჯვეს უნივერსიტეტელებმა და ათას ცხრაას სამოცმა წელმა სიამაყისა და მადლიერების გრძნობით ჩაიწერა აქტივში ჩვენი სახელოვანი კოლექტივის მიღწევა-გამარჯვებანი.

ქართული მეცნიერების დიდი ტაძრის, — ჩვენი უნივერსიტეტის კოლექტივის ყოველმა წევრმა—სტუდენტმა, პროფესორმა, მასწავლებელმა, მუშამ, მოსამსახურემ, ხელმძღვანელმა მუშაკმა კარგად იცის თავისი მუშაობის მიღწევაცა და ნაკლიც. ვუსურვებთ მათ, კიდევ უფრო ემრავლებინოთ მიღწევები, წარმატებები, გამარჯვებანი.

სულითა და გულით გილოცავთ ახალ წელს, ძვირფასო მეგობრებო, და როცა მისი გაცილების ჟამიც დაჰკრავს, როცა 1962 წელი გვესტუმრება, ყველას სიამაყით გვეთქვას: „ჩვენი გამარჯვებითაც იამაყე, დედა-სამშობლოვ!“

ზაურ ბოლქვაძე

ეს გაუმარჯოს!..

ეს გაუმარჯოს შენი არსების,
შენს დღეთა მძლავრად ამოძრავებას
და კოსმიური აფრა-ანძებით
შენს მობრძანებას, სამოცდაერთო!

შენს მობრძანებას, ლუზის ჩაშვებას
კაცთა ფიქრის და ოცნების ზღვაში,
ჩვენს ალტაცებას დავაუკაცებით,
ახლადშობილი მზითა და ბავშვით...

დროს იმდენი აქვს უკვდავი წელი,
რომ უკვდავება ძნელია შენი, —
სულთან მიმსვლელი, გულთან
მიმსვლელი
საკვირველება თუ არ შემქმენი!..

გადმოსკდი, წელო, სიმძლავრედ
ჩვენდა,
მიწის გულიდან თუ მარტენიდან,
დაუღლელ დუღილს ადარე მზეთა
ცხოვრების რიტმი და არტერია.

დღეების კიბით და კარუსელით
დაგბედებოდეს ალმა ძლევით ხვლა,
დაწერილიყო ახალ რუსთველის,
ახალ გენიის დაბადების წლად!..

ახალო ფიქრო, ახალო წელო,
ახალო განცდავ, ახალო სუნთქვავ,
უნათლეს ლექსთა მასწავლე წერა, —
დაპყრობა კაცთა გულთა და სულთა!..

ეს გაუმარჯოს ახალგაზრდობას —
მარადისობას ცისა და მიწის!
ახალი წელი იყოს წამმზომი
ახალ-ახალი მიღწევის მისის.

გამხარებელო წელო ახალო,
დაუწერელო თეთრო ფურცელო,
დაწერილიყო ქებად სამყაროს,
ოღონდ უხისხლოდ, ოღონდ
უცრემლოდ...

ახალო წელო, შენი მზე ოდეს
განემზადება სადასავლეთოდ,
ქებათა-ქება შენი ესმოდეს
საუკუნეთა მარად სამეფოს!

ყოველი დღით და ყოველი წუთით
ადიდე დედა ქართული მიწა,
მისი გენია — მეტყველიც, უტყვიც,
სიმაღლე მისი ფირუზი ცისა!..

ყოველი დღით და ყოველი წუთით
ახარე უხვი ქართველი ხალხი,
მისი ბედისთვის რაც არის ცუდი —
არ ააცილო ცეცხლსა და მახვილს!..

რამდენი გვმართებს თვითეულ
ქართველს,
მამული ჩვენგან რაოდენს ელის:
სიტყვა უთქმელი არ უნდა დაგვრჩეს,
მიწა — მოუვლელ-დაუთესელი.

განუახლები — დაბა-სოფელი,
ჩამქრალი კერა — აუნთებელი,
მტრის გული — ლახვარდაუსობელი,
ტკივილი — წამალდაუდებელი!

ეს გაუმარჯოს ჩვენს მიწა-ვარსკვლავს,
შენ რომ ირჩიე სამოსახლოდ!
შენს ვალმოხდას და მშვიდობით
წასვლას
და ჩვენს შეხვედრას სამოცდაორთან!..

ტკბილად დამიბერდით!..

ჩვენს სასახელო სტუდენტობას, ჩვენს სასოება ახალგაზრდობას გულით ვულოცავ ახალ წელს.

ქართველებს უძველესი დროიდანვე მოგვდგამს მშვენიერი ჩვეულება: მხიარულად ვეგებებით ახალ წელს და ერთმანეთს ვულოცავთ ბედნიერებას, სიხარულს, სიცოცხლეს, სიმრავლეს, სიკეთესა და სიმშვიდეს, თანაც ტკბილს ვაგემებთ და ვეუბნებით: „ასე ტკბილად დამიბერდი!“. ასე ვულოცავთ იმასაც, ვისთანაც უბრად ვიყავით. კარგი ტრადიციაა. მასში გამოსჭვივის კეთილი ადამიანური ბუნება და წინდახედულობა. ამ ტრადიციას ჩვენ ვიცავთ. მის შესაბამისად მოგილოცავთ დიდი ცოდნის შეძენასა და ფართო შემოქმედებას. ცოდნა და შემოქმედება საფუძველია ქვეყნის პროგრესისა და ხალხის დაწინაურებისა. ქართველობა ყოველთვის მოწინავე ხალხთა შორის იდგა. მოწინავე იყო იგი თავის სამშობლოშიც და მის ფარგლებს გარეთაც — იერუსალიმში (პალესტინაში), საბერძნეთში და სხვაგან. ამის კვალი დღესაც ჩანს. ამას უცხოელი მკვლევარებიც აღიარებენ. ქართველი მშენებლობდა და კულტურას ქმნიდა მაშინაც, როცა მტრისაგან მოსვენებული იყო, და მაშინაც, როცა მას მტერი აღმოფხვრას უქადდა. იგი უთუოდ გრძნობდა და იცოდა, რომ მაღალი კულტურა მცირე ერს დიდ ერთან ათანაბრებს, მის ტოლად ხდის.

მოგილოცავთ ხალხისათვის ზრუნვას. ქართველი ქალი „უწინ მამულსა უზრდიდა შვილსა“. მან კარგად იცოდა, რომ ქართველობას ნაირგვარი მტერი ელეტდა, მაგრამ მისი დაცვისათვის შთამომავლობა იყო საჭირო. უდავოა, სიმრავლე ერის სახის შენარჩუნების საწინდარია.

მოგილოცავთ ქართული დარბაისლობის განგრძობას: მეგობრობას, ერთმანეთისათვის ხელის გაწოდებას, ზრდილობას, შრომის სიყვარულს, სამშობლოსათვის თავდადებას. ქართველ ტომთა ამ მაღალ მორალურ თვისებებს გრიგოლ ორბელიანმა ხოტბა შეასხა. ეს თვისებებია, რომ ერს განამტკიცებს და სახელს უხვევს, მოყვარეს ხიბლავს და მტერს თვალს უყენებს.

მოგილოცავთ ბედნიერ, მშვიდობიან, ბარაქიან წელს.

ტკბილად დამიბერდით!

პროფ. **ვ. თოფურია**

ვახტანგ გამეზარდაშვილი

საახალწლო სიმღერა

ახალი წელი, ახალი განცდა
და სიხარულის ახალდიდობა,
ტაშის ქუხილი მოვარდნილ ზვავთა,
მხარგაშლილობა,
გულგაშლილობა!..
მინდა გიმღერო, ჩემო სამშობლოვ,
რომ ხმამ ფოლადის რვალი გალუნოს...
დღეთა ავდრობა ღმერთმა გაშოროს,
სისხლით და ცრემლით გადანამული.
ეს დღე სიახლის უხმობს ქარტეხილს,
ეს დღე იმ დღეთა ბილიკს არა
თმობს, —
სიტკბო რამდენი, ლხენა რამდენი,
დღეს შენს მზედიად აზრებს დარაჯობს.
დე, ყველას შენი ვალი გვემართოს,
გული ოცნების სიამით იწვის...
იმდენი ტკბილი დღე შეგვემატოს,
ცით ჩამოვარდეს რამდენი ფიფქიც...
ახალი წელი, ახალი განცდა
და სიხარულის ახალდიდობა, —
ზეიმი ხალხთა,
დიდება ხალხთა,
ძიღწევა ხალხთა,
ხალხთა მშვიდობა!..

ცოდნა შეფასებულია. მათ ჩაეთვალათ. ახლა პროფესორი ქ. სიხარულიძე (ცენტრში) და ფილოლოგიის ფაკულტეტის პირველკურსელი სტუდენტები სიამოვნებით ესაუბრებიან ერთმანეთს.

ფოტო გ. გოგოხიასი

სტუდენტთა სამეცნიერო საბჭო ახალ წელს

განვლილი წლის მანძილზე უნივერსიტეტის სამეცნიერო საზოგადოების 49 წრეში წაკითხულია 100-მდე მოხსენება. თუ გავითვალისწინებთ, რომ მეტი წილი მოხსენებებისა საყურადღებო სამეცნიერო ნაშრომებია, ცხადი გახდება, რომ 1960 წელს ჩვენთვის უნაყოფოდ არ ჩაუვლია. უნივერსიტეტის შვიდ სტუდენტს, რომელთა ნაშრომები სამეცნიერო საბჭომ საუკეთესოდ ცნო, ახალი წელი მივულოცეთ საპატიო სიგელებითა და ფულადი პრემიით. 30-მდე მოხსენება გაიგზავნა სამეცნიერო შრომების რესპუბლიკურ დათვალიერებაზე, რამდენიმე ნაშრომი წარვადგინეთ საკავშირო კონკურსზე. იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი სტუდენტების შრომა აქაც სასურველ შეფასებას დაიმსახურებს. გავიხსენოთ ის სტუდენტები, რომელთაც განვლილ წელს ასახელეს თბილისის უნივერსიტეტი — მოსკოვის, რიგის ვილნიუსის, ერევნის, კიევის და საბჭოთა კავშირის სხვა უნივერსიტეტის სამეცნიერო კონფერენციებზე.

სულ რამდენიმე დღეა, რაც მოსკოვიდან სტუდენტ-აღმოსავლეთმცოდნეთა საკავშირო კონფერენციიდან დაბრუნდნენ ჩვენი საზოგადოების წევრები—სტუდენტები: დ. ნინუა, ი. ჩანტლაძე, გ. ანთელავა, ე. ჭაველიძე. კონფერენციაზე, რომელშიც მონაწილეობდა საბჭოთა კავშირისა და უცხოეთის მრავალი სტუდენტი და ასპირანტი, მათი მოხსენებების სამეცნიერო ღირებულება ხაზგასმით აღინიშნა.

როგორია ჩვენი ამოცანები და სურვილები მომავლისათვის. სურვილები ბევრია, ვიტყვი მხოლოდ მთავარს: ჩვენ გვინდა, რომ უნივერსიტეტის ყველა სტუდენტმა შეიგნოს სამეცნიერო მუშაობის მნიშვნელობა, რომ ჩვენი საზოგადოება დღითიდღე უფრო მრავალრიცხოვანი ხდებოდეს. ფაქტია, რომ სტუდენტთა ერთი ნაწილი ვერ აფასებს, ვერ იყენებს სამეცნიერო მუშაობის იმ შესანიშნავ პირობებს, რაც ჩვენში არსებობს. აღვნიშნოთ თუნდაც სტუდენტთა შრომებისა და თეზისების ბეჭდვა, სტუდენტთა სამეცნიერო მივლინებები, შრომების პრემირება, საუკეთესო პროფესორებისა და დოცენტების მზადყოფნა — გადასცენ სტუდენტს მთელი თავისი ცოდნა და სამეცნიერო გამოცდილება.

ამ ოთხიოდე თვის წინათ საერთაშორისო ახალგაზრდულ ბანაკში ხმელთაშუაზღვის სანაპიროზე მე მქონდა შეხვედრები მსოფლიოს 30 ქვეყნის ახალგაზრდობასთან, მქონდა საუბრები პარიზში, სორბონის უნივერსიტეტში. ამ საუბრებმა კიდევ ერთხელ დამარწმუნეს, რომ ის ყურადღება სტუდენტთა სამეცნიერო მუშაობისადმი, ის პირობები, რაც ამ მხრივ ჩვენში არსებობს, ისეთი უპირატესობაა, რომ მისი უგულებელყოფა და შეუფასებლობა ჩვენი სტუდენტების მიერ მართლაც შეუწყნარებელია.

ვისურვოთ, რომ ახალმა წელმა ახალი წარმატებები მოგვიტანოს სამეცნიერო მუშაობაში სტუდენტთა აქტიური ჩაბმისა და მათი მეცნიერული ინტერესის გაღრმავების მიმართულებით.

ა. ალექსიძე,
ასპირანტი, თსუ სტუდენტთა სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე.

ექსკურსიაზე წარმოებაში — მომავალი ჟურნალისტები

ამასწინათ ქარხანა „ელექტროავტომატის" კოლექტივს სტუმრად ეწვივნენ თბილისის სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების პირველკურსელი სტუდენტები. ექსკურსიას ხელმძღვანელობდა ამავე ფაკულტეტის ლექტორი, დოცენტი ივ. ქავთარაძე.

ექსკურსია საინტერესო იყო იმითაც, რომ ეს საწარმო, გარდა იმისა, რომ გამართულია ელექტროტექნიკის ამ დარგის უახლეს მიღწევათა შესაბამისად, უმთავრესად დაკომპლექტებულია საშუალო სკოლის კურსდამთავრებული ახალგაზრდებით, რომლებიც მუშაობენ მაღალი პატრიოტული შეგნებით და ჭაბუკური ენთუზიაზმით.

ქარხანაში მომუშავე ახალგაზრდა მუშები ყოველნაირად ცდილობენ სამშობლოს მისცენ მაღალხარისხოვანი პროდუქცია, სხვადასხვა დანიშნულების ელექტრო-ავტომატები და, ამასთან, დაამკვიდრონ ახალი ტრადიციები. შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულების ჩვევები, ელექტროტექნიკური წარმოების მაღალი კულტურა და მისი შესაბამისი მეტყველება.

ექსკურსიის შედეგად სტუდენტებმა დაწერეს ნარკვევები, მათგან ბევრმა მოწონება დაიმსახურა.

სურათზე: ექსკურსიის მონაწილეთა ერთი ჯგუფი კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელ ზ. რუსიასთან საუბრის დროს.

ტექსტი და ფოტო **გ. გოგოხიასი**

წკიპურტები

ჩვენს სამკითხველო
დარბაზში
ხშირად ასედაც ხდება:
შემოდის ზარმაც
სტუდენტთა
და უსაქმურთა წყება.

ზოგი პაპიროსს აბოლებს,
ზის, ხმაურობს და
ლაყბობს;
რვეულები და წიგნები
იქვე უწყვია, ახლოს.

სასადილოს მუშაკებს

შარშან პატივი ვერ
გეცით, —
ეს წყენა წაჰყვა იმ წელსა;
რაც თქვენ უგემურ
კერძებით
ცუდი სახელი გითქვამთ,

გვაოცებს, გვიკვირს
ძალიან,
რატომ არ იმკით აქამდე,
იქნებ წელს მაინც
მოიმკათ,
იქნებ საშველი დაგადგეთ!

ნახატები **რ. გაბრიაძის**
ტექსტი **გ. წკეპლაძის**

ახალი წარმატებების მოსაპოვებლად

უნივერსიტეტის სტამბა-გამომცემლობის პარტიულმა ორგანიზაციამ დირექციასთან და მთელ კოლექტივთან ერთად ენერგიულად იმუშავა გასული — 1960 — სამეურნეო წლის წარმატებით დამთავრებისათვის. იგი კრებებზე სისტემატურად იხილავდა სტამბა-გამომცემლობის მუშაობაში წამოჭრილ საჭირბოროტო საკითხებს, სახავდა და ახორციელებდა კონკრეტულ ღონისძიებებს. ყოველივე ამის შედეგად ჩვენ შევძელით კარგი მაჩვენებლებით დაგვემთავრებინა გასული სამეურნეო წელი.

მიმდინარე წლის მარტო პირველი სამი კვარტალის გეგმა შესრულებულია 107%-ით, ამასთან 7,2%-ით გაიზარდა შრომის ნაყოფიერება, ხოლო პროდუქციის ღირებულება შემცირდა 6,5%-ით. საკმაოდ გაუმჯობესდა პროდუქციის ხარისხიც. სამი კვარტალის მანძილზე გამოიცა 52 სახელწოდების სახელმძღვანელო, დამხმარე სახელმძღვანელო და სხვ. მალე გამოვა პროფ. ე. ხარაძის—ზოგადი ასტრონომიის კურსი, ივანე ჯავახიშვილის—ქართველი ერის ისტორია, ტ. I, და სხვ.

განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა საიუბილეო წიგნებს, რომელთა გამოცემა გათვალისწინებულია საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავისათვის.

ახალი მანქანების დადგმამ, ტექნიკური პროგრესის ნაწილობრივმა დანერგვამ დიდად გააუმჯობესა სტამბის ტექნიკური ბაზა. ამის შედეგად 750 თაბახის ნაცვლად ჩვენს სტამბაში წლიურად იწყობა 2 000 თაბახამდე წიგნური პროდუქცია.

გამომცემლობა შემდეგში ძირითადად გამოცემს სახელმძღვანელოებსა და დამხმარე სახელმძღვანელოებს, პროგრამებს, მეთოდურ მითითებებს, მოემსახურება უმაღლესი განათლების კომიტეტის სისტემაში შემავალ სამეცნიერო და სასწავლო დაწესებულებებს და ამით უდავოდ განამტკიცებს თავისი პროდუქციის პროფილს.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე წელს სტამბა მომარაგებულია დიდი რაოდენობის ლითონით, ლედერინით და სხვა მასალებით, რაც საშუალებას მოგვცემს კიდევ უფრო გავაუმჯობესოთ წიგნის გამოცემის ხარისხი.

აღნიშნული მიღწევების მიუხედავად, სტამბა-გამომცემლობის მუშაობაში კიდევ შეიმჩნევა ნაკლოვანებანი, რომელთა გამოსწორებისათვისაც პარტიულ ორგანიზაციასა და დირექციას მომავალში მეტი გადამჭრელი ზომების მიღება მართებს. ასე მაგალითად, გამომცემლობამ ჯერ კიდევ ვერ უზრუნველყო სტამბა მაღალხარისხოვანი დედნებით, კიდევ გრძელდება საავტორო სწორება, რის გამოც ხშირად ირღვევა წიგნის გამოცემის გრაფიკი. სტამბა არ არის უზრუნველყოფილი მისთვის საჭირო შრიფტით, შეიმჩნევა არაკვალიფიციური კადრების სიჭარბე სტამბის საამკინძაო საამქროში, რაც გარკვეულად აფერხებს მაღალი ხარისხის პროდუქციის გამოშვების საქმეს.

სავალალო მდგომარეობაშია სტამბა-გამომცემლობის ქაღალდების საწყობი; მას არა აქვს იატაკი და საჭირო თაროები ქაღალდებისა და მასალების დასალაგებლად. საწყობში ქაღალდის ჭრა წარმოებს პრიმიტიული წესით — ხის მანქანით.

ამასთან, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ, წარმოების გაზრდასთან დაკავშირებით, არსებული ფართობი სრულიადაც ვერ აკმაყოფილებს სტამბის მინიმალურ მოთხოვნილებას, საჭიროა ამ მდგომარეობის გამოსასწორებლად გადაიდგას სათანადო პრაქტიკული ნაბიჯი.

სტამბა-გამომცემლობის მუშაობის ნორმალურად წარმართვისათვის მომავალში უნდა აღმოიფხვრას აღნიშნული ნაკლოვანებანი. მაგრამ ეს საქმე მთლიანად არ არის დამოკიდებული ჩვენი პარტიული ორგანიზაციისა და დირექციის შესაძლებლობაზე, საჭიროა ეფექტური დახმარება უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტისა და რექტორატის მხრივ.

სტამბა-გამომცემლობის პარტიული ორგანიზაცია დირექციასთან ერთად მომავალში ყველაფერს გააკეთებს აღნიშნულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად და საწარმოო-საფინანსო გეგმების დროულად, გადაჭარბებით და მაღალხარისხოვნად შესასრულებლად.

გ. ნიქაბაძე,
სტამბა-გამომცემლობის პარტიული ორგანიზაციის მდივანი.

სტუდენტთა პედაგოგიური პრაქტიკა

წლევანდელი სასწავლო წლის დაწყებისთანავე უნივერსიტეტის პედაგოგიკის კათედრამ დროულად დაიწყო მზადება პედაგოგიური პრაქტიკის კარგად ჩატარებისათვის და სათანადო წინასწარი ღონისძიებანიც გაატარა.

თბილისის სკოლებში ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტთა პედაგოგიური პრაქტიკა დაიწყო პირველ სექტემბერს და დასრულდა 15 ოქტომბერს, ხოლო 16 ოქტომბრიდან 30 ოქტომბრამდე ფაკულტეტებზე მოეწყო ჩატარებული პედაგოგიური პრაქტიკის შემაჯამებელი კონფერენციები. პირველ სემესტრში პედაგოგიური პრაქტიკა სულ ორასამდე სტუდენტმა გაიარა. მათი დიდი ნაწილი სიყვარულით და ხალისით ეკიდებოდა საქმეს. ისინი მაღალხარისხოვნად ატარებდნენ საცდელ გაკვეთილებს და კარგ შეფასებასაც იმსახურებდნენ.

პედაგოგიური პრაქტიკის პერიოდში სტუდენტები ეცნობოდნენ შრომითი აღზრდის საკითხებს სკოლებში, ატარებდნენ მოსწავლეებთან კლასგარეშე მუშაობას — აწყობდნენ საუბრებს, ექსკურსიებს, შეხვედრებსა და საღამოებს, ხელმძღვანელობდნენ ხელნაწერი ჟურნალებისა და კედლის გაზეთების გამოცემას, ისინისი მონაწილეობას იღებდნენ კომკავშირული და პიონერული ორგანიზაციების მუშაობაში.

პრაქტიკანტი სტუდენტები მოწაფეებთან ერთად ამზადებდნენ მაკეტებს, მოდელებს და სხვა თვალსაჩინო ხელსაწყოებს თავიანთი სპეციალობის მიხედვით. ისინი კლასის ხელმძღვანელთა მითითებით სწავლობდნენ მოსწავლეთა საყოფაცხოვრებო პირობებს, ეხმარებოდნენ ჩამორჩენილ მოსწავლეებს დამატებითი მეცადინეობის მოწყობით. დიდი ყურადღება ექცეოდა პოლიტექნიკური სწავლების საკითხების გაცნობას. ამ მიზნით 53-ე საშუალო სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელმა გ. გაბიტაშვილმა ჩაატარა მთელი რიგი ექსკურსიები მოსწავლეებისათვის, და ამ საქმეში ფართოდ ჩააბა ბიოლოგიის ფაკულტეტის პრაქტიკანტი სტუდენტები. ასევე ენერგიულად მუშაობდნენ გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტები დოც. თ. კიკილაშვილის ხელმძღვანელობით, რომლებმაც მოაწყვეს ექსკურსიები სხვადასხვა საწარმოებსა და დაწესებულებებში.

მუშაობის საუკეთესო ნიმუშებს იძლეოდნენ სტუდენტთა პედაგოგიური პრაქტიკის ხელმძღვანელი მეთოდისტები. ამ მხრივ უნდა დავასახელოთ შემდეგი ამხანაგები: ვ. მურვანიძე, გ. მიგრელიძე, ე. გამხარაშვილი (დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკ.), პროფ. ნ. ციციშვილი, დოც. გ. თალაკვაძე (ქიმიის ფაკ.), დოც. ე. მირიანაშვილი და დოც. ქ. სანაძე (ბიოლოგიის ფაკ.), დოც. თ. კიკილაშვილი (გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკ.) და სხვები.

ასევე კარგად იმუშავეს საბაზო სკოლების შემდეგმა მასწავლებლებმაც: გ. გაბიტაშვილმა (53-ე საშ. სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელი), ტუსკიამ (42-ე საშ. სკოლის ქიმიის მასწავლებელი), ე. სიხარულიძემ (42-ე საშ. სკოლის გერმანული ენის მასწავლებელი) და სხვებმა.

პედაგოგიური პრაქტიკის დროს ზოგიერთ ნაკლსაც ჰქონდა ადგილი. მაგ., ერთ დღეს ადგილზე არ აღმოჩნდნენ ქიმიის ფაკულტეტის სტუდენტები 42-ე საშ. სკოლაში. ზოგიერთი სკოლის ხელმძღვანელიც ვერ გვეხმარებოდა დამაკმაყოფილებლად. (მაგ. 29-ე საშ. სკოლის დირექტორს მ. გიორგაძეს არცერთი საუბარი არ ჩაუტარებია სტუდენტებთან), ასევე 55-ე საშ. სკოლის პიონერ-ხელმძღვანელმა ნ. ლანჩავამ სუსტად იმუშავა სტუდენტებთან პედაგოგიური პრაქტიკის დროს.

ამჟამად პედაგოგიური პრაქტიკა უკვე დასრულდა. ფაკულტეტების სამეცნიერო საბჭოებმა მოისმინეს კომისიების მოხსენებები. უკვე ჩატარდა ხელმძღვანელი მეთოდისტებისა და საბაზო სკოლების თანამშრომელთა თათბირი, სადაც შეაჯამეს ჩატარებული პრაქტიკის შედეგები.

ფაკულტეტების დეკანატებმა მომავალში მეტი ყურადღება უნდა მიაქციონ პედაგოგიური პრაქტიკის საკითხებს. პირველ რიგში, უნდა გაუმჯობესდეს სტუდენტების თეორიული მომზადება საგნის სწავლების მეთოდიკაში. ამისათვის საჭიროდ მიგვაჩნია მოეწყოს კერძო მეთოდიკების კაბინეტები, რაც უეჭველად ხელს შეუწყობს პედაგოგიური პრაქტიკის უფრო მაღალხარისხოვნად ჩატარებასაც.

პროფ. **ალ. გორგაძე,**
უნივერსიტეტის პედაგოგიური პრაქტიკის ხელმძღვანელი.

ოკვლევა მეტყველების ნილთა კლასიფიკაციის სტორიის საკითხებზე

ტყველების ნაწილები გრამატიკის ვის საგანს შეადგენდა მისი არსე- მთელ მანძილზე, მაგრამ მათი ფიკაციისა და რაობის განსაზ- ს დროს ყველა ეპოქისა და სკო- გრამატიკოსები ერთნაირ პასუხს იძლეოდნენ.
ეს, როცა როგორც ზოგადი ენათ-

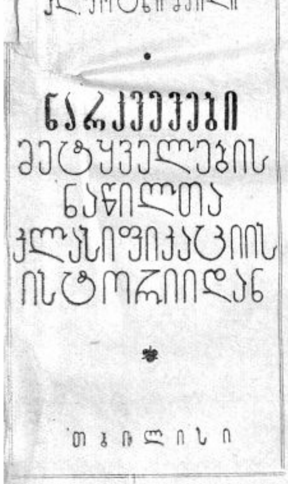

მეცნიერება, ისე ბევრი ენის კერძო გრამატიკები მეტად ფართო მაშტაბებით განიცდიან გავითარებას, კიდევ უფრო დიდი ინტერესი აღიძვრის ენათმეცნიერული და გრამატიკული აზროვნების ისტორიის შესწავლისადმი.

სწორედ ამ მიზანს ემსახურება ა ლ. ღ ო ც ხ ი შ ვ ი ლ ი ს გამოკვლევა — **„ნარკვევები მეტყველების ნაწილთა კლასიფიკაციის ისტორიიდან"**, (რედაქტორი შ. შ ა თ ი რ ი შ ვ ი ლ ი), რომელიც ამასწინათ გამოცა ჩვენი უნივერსიტეტის გამომცემლობამ. ამ ნაშრომში თანმიმდევრული წესით გადმოცემულია სხვადასხვა დროის — უპირატესად ანტიკური ხანისა და **XIX საუკუნის რუს** გრამატიკოსთა ძირითადი **შეხედულე**ბანი მეტყველების ნაწილთა რაობისა და კლასიფიკაციის შესახებ.

შრომა შედგება ოთხი თავისაგან: I. „ანტიკური ხანის მოაზროვნენი და მოძღვრება მეტყველების ნაწილებზე". II. „მეტყველების ნაწილთა მოძღვრების ჩასახვა — ალექსანდრიის სკოლა", III. „მეტყველების ნაწილთა შესახებ მოძღვრება ზოგადი გრამატიკის პრინციპების მიხედვით", IV. „XIX საუკუნის მეორე ნახევრის რუს ენათმეცნიერთა მოძღვრება მეტყველების ნაწილებზე". ამ უკანასკნელ თავში ფართოდაა განხილული თ. ბუსლაევის, ა. პოტებნიას, კ აქსაკოვის, ფ. ფორტუნატოვის, ა. პორჟეზნსკის, დ. უშაკოვის, ნ. დურნოვოს, ნ. დერჟავინის, მ. პეტერსონისა და ა. პავლოვიჩის შეხედულებანი მეტყველების ნაწილთა შესახებ. ამასთან, მათი ენათმეცნიერული შეხედულებების შეფასებისას ავტორი ცდილა ეჩვენებინა მათი არა მარტო ნაკლოვანი მხარეები, არამედ ის სიახლეც, რომელთაც გარკვეული როლი შეასრულეს გრამატიკული და საენათმეცნიერო აზროვნების შემდგომ განვითარებაში. სარეცენზიო წიგნს დართული აქვს **Резюме** და საძიებელი.

როგორც წიგნის წინასიტყვაობაშია აღნიშნული, ავტორს განზრახული აქვს ცალკე ნაშრომში განიხილოს ქართველ გრამატიკოსთა შეხედულებანი აღნიშნულ საკითხზე, რაც, ცხადია, გარკვეული ნაბიჯი იქნება ქართული ენათმეცნიერული აზროვნების შესწავლის გზაზე.

ახალი წელი და სტუდენტური ცხოვრება

აღელვება და დაძაბულობა შეაქვს სტუდენტურ ცხოვრებაში საგამოცდო სესიის მოახლოებას. გამოცდების მოლოდინში სტუდენტი ნერვიულობს, ბევრს ფიქრობს, ოხრავს, შფოთავს... აქედან გამომდინარე, ჰიგიენის თვალსაზრისით, ირღვევა ნორმალური ფიზიოლოგიური რეჟიმი ძილისა, კვებისა, მეხსიერებისა, ნერვული სისტემისა და სხვ.

ეს ნიშნები განსაკუთრებული სიმძაფრით იჩენენ თავს იანვრის გამოცდების წინ, რა თქმა უნდა, არა ერთნაირი დოზით ყველასათვის, არამედ მეტ-ნაკლები ხარისხით. ამ შემთხვევაში ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად ახალი წელი უნდა დავასახელოთ. ოხ! ეს ახალი წელი, როგორ აღიზიანებს ამ დროს ნერვებს...

წინასაახალწლო განწყობილებათა მიხედვით გამოირჩევა სამი კატეგორია სტუდენტებისა: დამშვიდებულთა (ესეც ნერვებზეა დამოკიდებული), შერყევთა და უიმედოთა. პირველნი თავს- არხეინად გრძნობენ, ჩათვლები წესრიგში აქვთ და საახალწლო შეხვედრის ვარიანტებს გულმოდგინედ ამუშავებენ.

მერყევნი ვერ გვეტყვიან გარკვევით, თუ სად და როგორ შეხვდებიან პირველ იანვარს. მათ ჯერ კიდევ ჩაუბარებელი საგნები აწუხებთ. მაგრამ ინტიმარსაც არ იტეხენ, ხახამშრალი მაინც არ დავრჩებითო, ამბობენ.

უიმედონი, თუმცა ამათი რიცხვი მცირეა, ყველაზე დახაგრულნი არიან. ზოგ საგანში ჩათვლა არა აქვთ და არც პირდებიან ლექტორები. გამოცდები კი მათთვის ბურუსით არის მოცული. არა უშავს, გულს ნუ გაიტეხთ, მეგობრებო, ეგებ ბედმა თქვენც გაგიღიმოთ.

დიალოგებსაც მდგომარეობის შესაფერს მოვკრავთ ყურს აქა-იქ:

— ჯუმბერ! საქმეები როგორ მიდის?
— შესანიშნავად. ახალ წელს ვქეიფობთ.
— გურამ! სად ხვდები ახალ წელს?
— ენის კაბინეტში...
— ეხ, სამწუხაროა...
— გიგლა! შენი ჩათვლების საქმე...
— ცუდად მეგობარო, ცუდად.
— ახალ წელს...
— თუ ძმა ხარ, ნუ გამახსენებ.

ოხ! ეს ახალი წელი რა უგემურად ჩაივლის!..

მალე გავა ერთი თვე. ციებ-ცხელება გაივლის და ისევ „მშვიდი" დღეები დადგება. იმედია ჩვენი „გმირებიც" დამშვიდდებიან, მტერს არ გააცინებენ...

ჩვენც ვუსურვოთ მათ წარმატებები. ტკბილად გაუთენდეთ ახალი წელი, ყველა ნატვრა და სურვილი ასრულებოდეთ.

ანზორ ბარამია

გასწორება

ჩვენი გაზეთის 24 დეკემბრის ნომერში III გვერდზე მოთავსებულ წერილში — „აკად. ი. ჯავახიშვილის გარდაცვალების 20 წლისთავს მიეძღვნა" მე-2 აბზაცის შემდეგ უნდა იკითხებოდეს: „აკად. ივ. ჯავახიშვილის ცხოვრებისა და სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ ვრცელი და შინაარსიანი მოხსენება წაიკითხა პროფ. დავით გვრიტიშვილმა" და შემდეგ როგორც ტექსტშია.

რეპორტაჟი

ჩვენი თვითშემოქმედება

ცისფერი ეკრანიდან

27 დეკემბერს უნივერსიტეტის თვითშემოქმედებითი კოლექტივი საქალაქო დათვალიერებაზე წარსდგა.

ტელეეკრანზე ჩვენი შეუცვლელი **კონფერანსიე** ლევან კაკილაძე ჩანს, და თუმცა იგი ცეკავშირის თვითშემოქმედებითი კოლექტივის გამოსვლას აცხადებს, მაინც მისი გამოჩენა უკვე იმას მოწმობს, რომ ოპერის სცენაზე ფეხი მოვიკიდეთ.

ჩვენს თვითშემოქმედებას არ დაუცდეს ოლონდ...

საშგორის რაიონი, პედაგოგიური ინსტიტუტი, სასოფლო-სამეურნეო, ზოოვეტერინარული ინსტიტუტები... მოცარტის რონდო სალამურზე და ზეზვა ღულუნიშვილის გაბადრული სახე. უცხო ენების ინსტიტუტის გაპიანურებული ვალსი და ფიზკულტურის ინსტიტუტის ორი თავისუფალი ვარჯიში.

როდისღა ვიქნებით ჩვენ?...

— სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი!

ლევან კაკილაძის ამ სიტყვებს დარბაზი ტაშით ხვდება, ისეთი ტაშით, როგორიც ზოგიერთ სხვა კოლექტივს ნომრის დამთავრების შემდეგაც არ ჰქონდა.

დავლური — დინჯი, დარბაისლური ქართული ცეკვა.

მართალია, ეკრანზე ფერები არა ჩანს და ეს ერთგვარად ანელებს შთაბეჭდილებას, მაგრამ კარგად ჩაფიქრებული ნახაზი, მოცეკვავეთა ოსტატობა ამ ნაკლს ფარავს და არ შეიძლება მოწონებით არ შეხვდე ანსამბლის მიერ ჩინებულად შესრულებულ ამ ცეკვას.

მცირე ტაში კი ალბათ ცეკვის სიდინჯის რეზონანსი იყო.

ლევან კაკილაძე ისევ მსხვილი პლანითაა ეკრანზე და... მსუბუქი ტაქსების საესტრადო ორკესტრის გამოსვლას გვაუწყებს.

ნუთუ ერთი ნომრით ამოიწურება ჩვენი პროგრამა?..

ან იქნებ კიდევ გამოვალთ?..

ნახევარი საათის შემდეგ ისევ უნივერსიტეტი. ისევ ცეკვა — აჭარული. ედნარ მეგრელიძის და ცისანა ყარაგეიშვილის მომხიბვლელი განდაგანა. ორი ჯემალის — მჭედლიშვილისა და წიკლაურის მოხდენილი სოლო, თამაზ კიკალეიშვილის ქართველური ტემპერამენტი და ვირტუოზობა იოსებ ბუხაიძე — ცეცხლი და იუმორი მოცეკვავეთა ანსამბლისა, გივი გამსახურდია, ლალი ნადარეიშვილი, ამალია სანაძე, გიული კიკნაძე...

ჩვენმა მოცეკვავეებმა ერთხელ კიდევ დაამტკიცეს, რომ თუ ვინმე იცავს ქართული ცეკვის სიწმინდეს, ისინიც მათ რიგებში არიან.

მაგრამ აქაც ერთი ნომრით დაგვაკმაყოფილეს.

შემდეგ სხვა კოლექტივები...

და როდესაც იმედი გადაწყდა:

სტუდენტთა სიმფონიური ორკესტრი, მომღერალთა გუნდი, ნასიძე, ბაქრაძე.

უნივერსიტეტის ფონზე მთელი ჩვენი თვითშემოქმედება დგას.

ობლის კვერივით გვემართება: გვიან და კარგად.

ფალიაშვილის „აბესალომ და ეთერი".

„ეხლა კი გულმა მაცნობა,
ბედი გექნება მწარეო".—

ტყუილად შესჩივის ბედს თენგიზ კანდელაკი. სასიამოვნოდ ჟღერს მისი და ოთარ ფირცხალავას მიერ შესრულებული დუეტი.

„მეზღვაურის სიმღერა", მღერის გუნდი. ტონი საზეიმოა, აწეული. მაყურებელი დაპყრობილია.

კადრში შემოდის „მაესტრო", სიმფონიური ორკესტრი. იცვლება კადრი. ახლა მსხვილი პლანით მომღერალთა გუნდია და, აი, აქ ერთი უსიამოვნო დეტალი ანელებს შთაბეჭდილებას. გუნდის ერთ-ერთი წევრი ქალიშვილი თავშეუკავებლად იქცევა, ვილაცას უცინის, ცმუტავს, შეიძლება ეს მაყურებელთა დარბაზიდან არც ჩანდა, მაგრამ ტელეეკრანზე უხერხულად გამოიკვეთა.

მაგრამ ეს მაინც პატარა დეტალია...

„დაისი", ცანგალას კუპლეტები. მაყურებელი აღფრთოვანებულია, ალბათ, არც თენგიზ ნოზაძეა ცუდ ხასიათზე. სიმღერის დამთავრების შემდეგ ეკრანზე წამით გამოჩენილი მისი სახე ამას მეტყველებს.

შემდეგ ლექსი.

ეს ლექსი, რომელიც ეტყობა კარგათ ჩაფიქრებული და, სამწუხაროდ, არგანხორციელებული მონტაჟის ნარჩენი უნდა იყოს, ჩვენის აზრით, უადგილოდ გამოჩნდა.

ფართო პლანით მთელი სცენა ჩანს. გუნდი სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად ლაღიძის „სამშობლოს" ასრულებს.

საზეიმო აკორდებმა საღამო დაამთავრეს.

ეკრანი ქრება.

ჩვენს მხატვრულ თვითშემოქმედებას შეიძლება გამარჯვება მივულოცოთ და ახალი წარმატებები ვუსურვოთ ახალ 1961 წელს.

ა. სანებლიძე

სურათებზე: 1. (ზემოთ) — საქალაქო დათვალიერებაზე ქართულ ცეკვას ასრულებენ სტუდენტები თ. ურთმელიძე და დ. აბრამიშვილი; 2. (ქვემოთ) — სცენაზეა უნივერსიტეტის სტუდენტთა სიმფონიური ორკესტრი ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის ა. ნასიძის დირიჟორობით და მომღერალთა გუნდი (ლოტბარი — გ. ბაქრაძე).

ფოტოები **გ. გოგოხიასი**

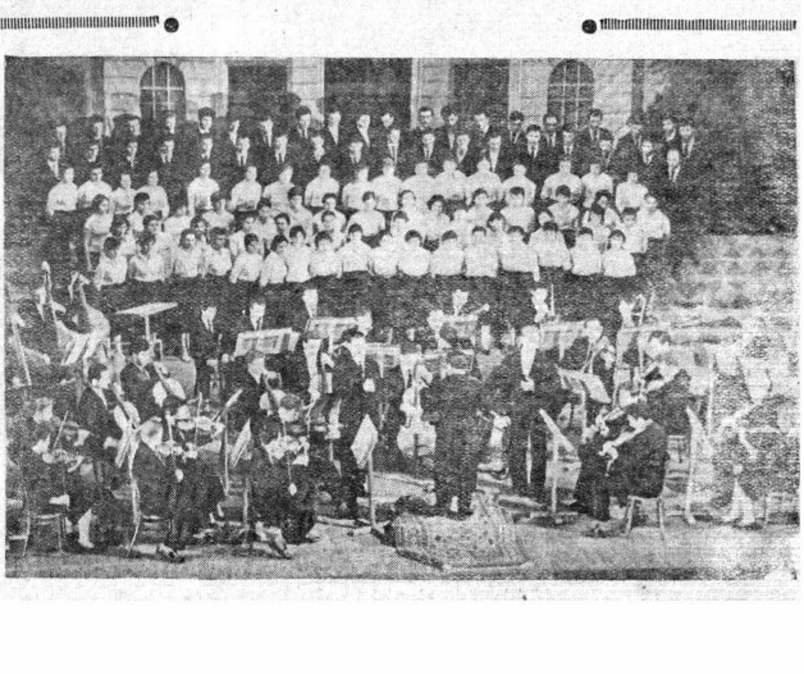

აი ისინიც — ჩვენი სახელოვანი სპორტსმენები

თუ მძლეოსნობა „სპორტის დედოფლად" იწოდება, სამართლიანი იქნებოდა ფეხბურთისათვის „სპორტის მეფე" დაგვერქმია...

თუ რამდენად პოპულარული თამაშია ფეხბურთი, ეს ჩვენი გაზეთის მკითხველებს არ ესწავლებათ, მაგრამ შეიძლება ყველა მათგანმა არ იცოდეს, რომ უნივერსიტეტში სწავლობს თბილისის „დინამოს"

სამი ფეხბურთელი

ისინი აგერ უკვე რამდენიმე წელია მოკრძალებით აღებენ ქართული უნივერსიტეტის კარს და წელგამართულები შედიან მის მზიან აუდიტორიებში. მათ პატივისცემით ელაპარაკებიან, აღფრთოვანებული მზერით მიაცილებენ...

ვლადიმერ ბარქაია, სერგო კოტრიკაძე, მიხეილ მესხი! არ ვიცი, არის თუ არა ისეთი ადამიანი, რომელსაც მათი სახელები არ გაეგონოს?!

რა ვუყოთ, რომ მოსკოვის „ლუჟნიკების" ლითონის ნაცრისფერ ტაბლოზე ელექტრონის „სინათლის" გატანილი გოლების გასწვრივ მხოლოდ ბარქაიასა და მესხის გვარები აქვს გამოკვეთილი. ვინ იტყვის რომ ამიტომ **სერგო კოტრიკაძე** „ჩრდილში" უნდა დავაყენოთ... სამივენი ქართული ფეხბურთის კორიფეები არიან — აკი წარმოუდგენელია ლეგენდარული თბილისის „დინამო" ამ „დიდი სამეულის" გარეშე... პირველი ორი განსაცვიფრებელი ოსტატობითა და სიმამაცით მიიკვლევდა და მიდიოდა შტურმზე რუსეთისა და უკრაინის, ინგლისისა და საფრანგეთის, ბელგიისა და ლუქსემბურგის მოკლედ შეკრეჭილ „მინდვრებზე". მათ წინაშე ძრწოდნენ მცველები და მეკარეები: მესხზე ლაპარაკიც ზედმეტია, ხოლო მაყურებლისათვის მზესავით ნათელი იყო, რომ ნეტოსთან, მანოშინთან და ვოინოვთან მოთამაშე ბარქაიას მუდამ „თვალში ეცოტავებოდა და ეპატარავებოდა" თავისი მრისხანე მეტოქეები... სერგო კოტრიკაძე ბევრჯერ მკერდით დახვედრია მოწინააღმდეგის მოქნეულ ფეხს და გოლთან მიუხუტებია ბურთი...

ახალი წლის დადგომა მომავალი სეზონის მოახლოების სიგნალია, აკი ამიტომაც ყველით მათ ტანში ჟრუანტელი დიდ ასპარეზობათა მოლოდინში!

მათ, სამწუხაროდ, ჯერ მხოლოდ „დიდ სამეულს", ვეძახით, უნივერსიტეტს კი უკვე ახლავე ჰყავს

„ვერცხლის დიდი სამეული"

ალბათ, მიხვდებოდით, რომ საუბარი შეეხება ჩვენს სასიქადულო წყალბურთელებს, რომლებმაც ამას წინათ სასახელოდ დაამთავრეს საბჭოთა კავშირის „მარათონული" ასპარეზობა და ვერცხლის მედლებით მკერდდამშვენებულნი დაუბრუნდნენ საყვარელ უნივერსიტეტს. აი, ისინიც: **ლერი გოგოლაძე, გივი ჩიქვანაია, ოთარ მამინოშვილი...**

ვერცხლი ვერცხლია, მაგრამ არცერთი ისე არა ბრწყინავს როგორც ლერისა და გივის ოლიმპიური ვერცხლის მედლები. იქნებ ბევრმა არც კი იცოდეს, როგორ ჩამოსდიოდა ცრემლები ღაპაღუპით რომში მსოფლიოს უძლიერეს წყალბურთელს, იუგოსლავიის ნაკრები გუნდის კაპიტანს ზრდავკო ციკიჩს, რომელიც „სუფთად" დამარცხდა გივი ჩიქვანაიასთან ორთაბრძოლაში, ანდა როგორ უიმედოდ ჩაიქნია ხელი უნგრელმა დემეტერმა, როცა ვერაფერი გააწყო ლერი გოგოლაძესთან...

რადგან საუბარი ოლიმპიელებზე ჩამოვარდა, როგორ შეიძლება პირველ რიგში არ დავასახელოთ

კიდევ ორი ოლიმპიელი

ვლადიმერ რუბაშვილი... იგი ამჟამად სამართლიანად ითვლება ყველაზე პერსპექტიულ ქართველ მოჭიდავედ. „ბაზილიკა მისენციოს" ვეება თაღებქვეშ ქართველმა გოლიათმა ერთი-მეორეზე მიყოლებით დააკრა ხალიჩას მსოფლიოს სახელგანთქმული ფალავნები და მხოლოდ ბოლოსწინა შეხვედრაში წააგო ორხოლა, როდესაც სიცხიანი გამოვიდა პაკისტანელი მოჭიდავის წინააღმდეგ...

— ტოკიოში ვნახოთ! — იმედიანად ამბობს ვლადიმერი და გული მისდის, რომ „ბრინჯაოს კავალრობა" იკმარა...

მაგრამ თუ სენსაცია გნებავთ, ეს ნამდვილად ბიოლოგიის ფაკულტეტის V კურსის ფრიადოსანი სტუდენტი რევაზ ქოჩაკიძე გახლავთ. სიგრძეზე მხტომელმა, რომლის შესახებ საქართველოს ფარგლებს გარეთ თითქმის არაფერი გაეგონათ, რომის ოლიმპიურ თამაშებამდე რამდენიმე თვით ადრე სპორტის ოსტატის წოდება მოიპოვა და ოლიმპიური ნაკრების წევრიც გახდა... მისი რომაული ფიასკო მხოლოდ და მხოლოდ გამოუცდელობას უნდა დავაბრალოთ.

— ტოკიო წინაა, — აი, მისი დევიზიც...

ჩვენ გვინდა დავიჯეროთ, რომ ტოკიოს „დედოფალი" იქნება

მზია ნინოშვილი

ამის საფუძველს გვაძლევს მისი ბრწყინვალე წარმატებები და სტაბილური გამოსვლები საკავშირო და რესპუბლიკურ ასპარეზზე. მის შესანიშნავ ოსტატობას, განუმეორებელ გრაციასა და მიმზიდველ გარეგნობას მრავალჯერ მოუჯადოებია არა მარტო რიგითი მაყურებელი, არამედ ტანვარჯიშის, — სპორტის ამ კეთილშობილური სახეობის სპეციალისტებიც კი. ჩვენ კარგა ხანია შევიგუეთ იმ აზრს, რომ რაც ქართული ჭადრაკისათვის არის ნონა გაფრინდაშვილი, იგივეა მზია ქართული ტანვარჯიშისათვის... როცა მზია ნინოშვილზე ლაპარაკობენ, აუცილებლად დასძენენ ხოლმე — „მას მომავალი წინ აქვს". ჩვენი სურვილია, რომ მას ერთდროულად მოეხვეჭოს ოლიმპიური ჩემპიონისა და ჟურნალისტის წოდება (იგი ჟურნალისტიკის განყოფილების II კურსის სტუდენტია).

ზემოჩამოთვლილი სპორტსმენები უნივერსიტეტის სპორტული ცხოვრების ავანგარდში დგანან. ისინი წლების მანძილზე ამრავლებდნენ მათ სპორტულ დიდებას და ჩვენი სამშობლოს გარეთაც გაჰქონდათ უნივერსიტეტის სახელი... მათ სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ სადაც არ უნდა ყოფილიყვნენ ისინი, — რომის პაპანაქება სიცხე იყო თუ მოსკოვური ნოემბრის ყინვა, — არასოდეს ავიწყდებოდათ და მუდამ ახსოვდათ უნივერსიტეტის თოვლივით ქათქათა შენობა, სადაც ისინი დიდი მეცნიერების სათავეებს ეზიარებიან.

შამილ ქიაბერი

წკიპურტები

სტუდქალაქს

გათბობა, წყალი,
სინათლე —
ჩვენს სტუდქალაქში
არ არის!
სტუდენტთა გარდა
ეს ფაქტი,
ჩანს, არ აწუხებს არავის.
დასაგმობ-შემარცხვენელი
იქ ხდება საქმე მრავალი,
ახალ წელს მაინც
გვეშველოს,
გვეპოვოს გამოსავალი!

უნივერსიტეტის ფეხბურთელებს

ერთი რამე ნათელია,
ერთი რამე უდავოა:
თქვენს თამაშში,
თქვენს ფეხბურთში
ყველაფერი უთავოა.
თქვენისთანა სუსტ გუნდს
სანთლით
რომ ეძებო, ვერ იპოვი!
ბევრი რომ არ
გავაგრძელო, —
თქვენა ხართ და
„ბევრით — ნოლი!"

სპორტის ამბები

უნივერსიტეტი — პოლიტექნიკური ინსტიტუტი

დამთავრდა ამხანაგური შეხვედრები ლენინის სახელობის საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტისა და სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა სპორტულ კოლექტივებს შორის. შეჯიბრება ჩატარდა სპორტის ექვს სახეობაში: ფეხბურთში, ფრენბურთში, სროლაში, კალათბურთში, მაგიდის ჩოგბურთში და ჭადრაკში.

ფეხბურთში ჩვენმა უნივერსიტეტმა საკმაოდ ძლიერი გუნდი გამოიყვანა, ისინი თავიანთ მეტოქეს ყოველმხრივ ჯობნიდნენ. შეხვედრის მეხუთე წუთზე მათ მოწინააღმდეგის კარში პირველი ბურთის გატანით ანგარიში გახსნეს. შემდეგშიც მთელი ორი ტაიმის მანძილზე უპირატესობა ჩვენი გუნდის მხარეზე იყო. მათ დამსახურებულად გაიმარჯვეს ანგარიშით 5:3.

ფრენბურთში, ჩვენმა პროფესორ-მასწავლებლებმა წააგეს შეხვედრა ანგარიშით 2:0.

ერთი ქულის განსხვავებით წავაგეთ შეხვედრა სროლაში. ამაში დიდი როლი შეასრულა იმან, რომ დებულების წინააღმდეგ რატომღაც შეჯიბრებაზე არ დაუშვეს მწვრთნელი პ. ლეკიშვილი.

გაკვირვების ღირსია უნივერსიტეტის მაგიდის ჩოგბურთის მწვრთნელი ამხ. დ. ასლანიანი, რომელმაც ვერ იყო ორგანიზაცია თავის გუნდს და ვერ უზრუნველყო მთლიანი შემადგენლობის გამოყვანა. ამიტომ, თავისთავად ცხადია, შედეგიც დაბალი იქნებოდა. ამ სახეში გამარჯვება მასპინძლებს ხვდათ.

კალათბურთელ ვაჟთა შეხვედრამ ძალზე დიდი ინტერესი გამოიწვია. პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დარბაზი სავსე იყო მაყურებლებით. ეს შეხვედრა ჩვენმა მასწავლებლებმა მაღალ დონეზე ჩაატარეს და მოიგეს ანგარიშით 37:27.

ინტერესი გამოიწვია შეხვედრამ ჭადრაკში. თვითეულ გუნდში შედიოდა 10 ვაჟი და 3 ქალი; დებულების მიხედვით შეხვედრა ჩატარდა ორ წრედ.

პირველ შეხვედრაში ჩვენს გუნდს წარმატება მოუტანეს მ. ზეიადძემ, ი. კრავცოვამ. ო. ჯინორიამ, გ. გელაშვილმა, ე. დოქსოპულომ და ჯ. ლევამიჩავამ, რომელთაც დაამარცხეს თავიანთი მოწინააღმდეგენი. ყაიმზე შეუთანხმდნენ თავიანთ პარტნიორებს გ. გამრეკელი, ი. ი. ვეშაპიძე თ. ებანოიძე. $7\frac{1}{2}:5\frac{1}{2}$—ასეთი ანგარიშით დამთავრდა პირველი დღის შეხვედრა.

მეორე წრეში ტუვახში არ მეღგა. ამ დღეს ჩვენმა გუნდმა კიდევ უფრო დიდი ანგარიშით ($8\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$) გაიმარჯვა. თითო ქულა კიდევ შემატეს გუნდს მ. ზეიადძემ, ი. კრავცოვამ, თ. იოსელიანმა, ა. ცერცვაძემ, ე. დოქსოპულომ და ი. ფურცელაძემ. ყაიმზე დაამთავრეს თავიანთი შეხვედრები თ. კიკიანმა, გ. მაჭავარიანმა, თ. ებანოიძემ, ო. ჯინორიამ და გ. გელაშვილმა.

16:10 ასეთია საბოლოო ანგარიში მოჭადრაკეთა შეხვედრაში ჩვენი გუნდის სასარგებლოდ.

ამ ორი უმაღლესი სასწავლებლის პროფესორ-მასწავლებლების ამხანაგური შეხვედრები ტრადიციულად უნდა ვაქციოთ.

გ. ტყეშელაშვილი

ოლიმპიადა სტუმრის თვალით

7 „ჭადრაკი საუკუნეთა მანძილზე" *

ასეთი სახელი ერქვა გამოფენას, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს საერთაშორისო საჭადრაკო ფედერაციაში შემავალმა ქვეყნებმა. გამოფენაზე ექსპონირებული იყო არაერთი უაღრესად საინტერესო წიგნი, ხელნაწერი, იშვიათი ოსტატობით შესრულებული ჭადრაკის დაფა თუ ნაირფერი სურათი მსოფლიოს მრავალი სახელგანთქმული ბიბლიოთეკისა თუ მუზეუმისაგან. გამოფენაში მონაწილეობდნენ სახელმწიფო ერმიტაჟი (ლენინგრადი), სახელმწიფო რუსული მუზეუმი (მოსკოვი), პარიზის ისტორიული ბიბლიოთეკა, ბრიტანეთის სახელმწიფო მუზეუმი, ბარსელონის ე. წ. „არაგონის სამეფო არქივი", კრაკოვის ეროვნული მუზეუმი, დრეზდენის სახელმწიფო გალერეა და სხვა.

საბჭოთა კავშირის განყოფილებაში სპეციალური ადგილი ჰქონდა დათმობილი საქართველოს სახელოვან მოჭადრაკე ქალებს. წავაწყდით ერთი შეხედვით მეტად უცნაურ აფიშასაც, რომელიც იუწყებოდა მატჩის დასაწყისს დავით ოისტრახსა და სერგეი პროკოფიევს შორის. როგორც ლაიპციგში სტუმრად მყოფმა ცნობილმა მევიოლინემ ოისტრახმა (ჭადრაკის დიდმა მოტრფიალემ) ჩვენთან საუბარში განაცხადა, ეს მატჩი გამოჩენილ რუს კომპოზიტორსა და მას შორის მართლაც შედგა 1937 წელს.

აქვეა მრავალი საჭადრაკო წიგნი, გამოცემული ჩვენს ქვეყანაში და არაერთი ოსტატურად დამზადებული ჭადრაკი.

სპეციალური განყოფილება ეთმობა „ჭადრაკის საყოველთაო ისტორიას", რომელიც დოქტორ ველდჰაგენის ხელმძღვანელობით 40 ტომად გამოდის. ჰამბურგში უკვე გამოიცა ექვსი ტომი, მათ შორის ბოტვინიკის „რჩეული პარტიების" პირველი ნაწილი, კერესის პარტიების საუცხოო კრებული, საერთაშორისო ოსტატ დოქტორ ლუდვიგ რელშტაბის — „მსოფლიო ჩემპიონი დოქტორი ემანუილ ლასკერი". ამ მოკლე ხანში გამოვიდა მსოფლიო ჩემპიონ ტალის — „400 რჩეული პარტია".

როგორც ტალმა განაცხადა, იგი არ მოელოდა ველდჰაგენისგან ესოდენ თავაზიან წინადადებას — მონაწილეობა მიეღო „ჭადრაკის საყოველთაო ისტორიის" შედგენაში, მით უმეტეს, რომ მას ეთმობა სპეციალური ტომი. ჯერ ტალი ეჭვობდა, რომ შეძლებდა თავისი ნათამაშევი 400 პარტიის მოგროვებას. **მაგრამ, მსოფლიო ჩემპიონის იუმორისტული** განცხადებით, მას „დაეხმარნენ" ის ოსტატები, რომელთაც სხვადასხვა დროს ლამაზად დაუმარცხებიათ იგი.

ტალის ეს ახალი წიგნი (მისი პირველი საჭადრაკო შრომა მიეძღვნა ბოტვინიკთან მატჩს) იწვევს თვალსაჩინო ინტერესს. მასში მსოფლიო ჩემპიონი ილაპარაკებს იმ მეთოდებზე, რომელიც მან გამოიმუშავა და რომლებმაც დიდი როლი შეასრულეს საჭადრაკო „გვირგვინის" დასაკუთრების საქმეში.

გამოფენაზე მდიდრული განყოფილება წარმოადგინა გერმანიის დემოკრატიულმა რესპუბლიკამ. აქ იყო არაერთი შუასაუკუნოებრივი ჭადრაკი და სურათი. საყურადღებოა ჭადრაკის ფიგურების გერმანული სახელები: ქალი (ლაზიერი), კოშკი (ეტლი), მხტომელი (მხედარი), მორბენალი (კუ) და გლეხი (პაიკი). საერთოდ, უნდა ითქვას, რომ ყველა ხალხს ჭადრაკის ფიგურებისათვის სხვადასხვა სახელები დაურქმევია, მართლაც და ძლიერ განსხვავებული სახელებია: კუ ქართულ ჭადრაკში, სპილო — რუსულ ჭადრაკში და მორბენალი გერმანულ ჭადრაკში.

8. მატჩ-რევანშის მოლოდინში

ოლიმპიადის მონაწილეთა შორის, ცხადია, ყველაზე დიდ ინტერესს იწვევდნენ ტალი და ბოტვინიკი, რომელთაც გულშემატკივართა მთელი „არმია" ჰყავდათ. დღეს მსოფლიოში არ არის ჭადრაკის არცერთი მოყვარული, რომელსაც არ აღელვებდეს მათი მომავალი მატჩ-რევანშის ბედი.

ტალმა ლაიპციგში მოაგროვა 11 ქულა 15 შესაძლებლობიდან, რაც უდაოდ **საუკეთესო სპორტული** შედეგია. **ამავე დროს**, მიმომხილველთა აზრით, მსოფლიო ჩემპიონი თამაშობდა ზედმეტად გაბედულად და ცალკეულ შეხვედრებში უშვებდა სერიოზულ შეცდომებს. ეს მას დაუჯდა იმ დამარცხებად, რომელიც განიცადა ინგლისის ჩემპიონ პენროუზთან შეხვედრაში. ტალის საუკეთესო პარტიებს შორის უნდა დავასახელოთ იშვიათი ოსტატობით ჩატარებული პარტია არგენტინელ დიდოსტატ ნაიდორფთან (ფინალში) და უმწვავესი ორთაბრძოლა ფიშერთან. ეს პარტია როგორც მსოფლიო ჩემპიონმა, ისე მისმა მეტოქემ ჩაატარეს არაჩვეულებრივი აღმავლობით და ყაიმი უთუოდ იყო მისი ლოგიკური შედეგი.

ბოტვინიკმა ტალთან მატჩში სხვა შეცდომებთან ერთად ისიც დაუშვა, რომ ვერ დააღწია თავი ცაიტნოტებს. ეს იყო დამარცხების ერთ-ერთი ძირითადი, მაგრამ არა გადამწყვეტი მიზეზი. მთავარი კი ისაა, რომ ახალგაზრდა დიდოსტატი ბრწყინვალედ მოემზადა შეხვედრისათვის და მეტოქეზე უკეთესად თამაშობდა. როგორც ეტყობა, ბოტვინიკმა გაითვალისწინა მატჩში დაშვებული შეცდომები. ქ. ლაიპციგში ბოტვინიკი თამაშობდა ბევრად უფრო სწრაფად, ვიდრე ადრეულ ტურნირებში. მისი სადებიუტო რეპერტუარი გაფართოვდა. ამასთან, ბოტვინიკი ძველებურად საუცხოოდ იყენებდა მეტოქეთა შეცდომებს (ბრწყინვალედ გამოიყენა გერმანელი დიდოსტატის შმიდის არაზუსტი მანევრი დებიუტში), ზუსტად ატარებდა ენდშპილს. არცერთ შეხვედრაში ბოტვინიკს არ ჰქონია უარესი პოზიცია, თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ მას უფრო სუსტი მეტოქეები შეხვდა, ვიდრე მსოფლიო ჩემპიონს.

ოლიმპიადაში მონაწილეობას იღებდნენ მათი მატჩის მსაჯებიც: შვედი შტალბერგი და ინგლისელი გოლომბეკი, რომლებიც 1961 წელს ისევ ჩამოვლენ მოსკოვში. თუ პირველი მატჩის წინ მიმომხილველთა უმრავლესობა გამარჯვებას უწინასწარმეტყველებდა „დიდ მიხეილს", დღეისათვის მდგომარეობა სრულიად შეიცვალა. საჭადრაკო მსოფლიოს არ შეუძლია არ აღიაროს თავისი ჩემპიონი, რომელმაც ისეთი უძნელესი გზა (საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი, საზონათშორისო ტურნირი, პრეტენდენტთა ტურნირი, მატჩი მსოფლიო ჩემპიონობისათვის განვლო „ოლიმპოსაკენ". ამიტომ მატჩ-რევანშის წინ გაისმის ხმები, რომ „ბოტვინიკი ის აღარ არის, რაც იყო", „ექს-ჩემპიონს გაუჭირდება ქარიშხლისებური შეტევის მოგერიება" და სხვ... მაგრამ გაისმის სხვა ხმებიც, ისინი უპირატესობას ანიჭებენ „ძველ" ჩემპიონს, რომელმაც სმისლოვთან მატჩ-რევანშში ბევრი რამ დაამტკიცა.

ამგვარად, საჭადრაკო მსოფლიო მალე მოწმე გახდება უაღრესად საინტერესო მატჩისა მსოფლიო პირველობაზე, რომლის „ძალების დათვალიერება" თუ „დაზვერვა-ბრძოლა" იყო ლაიპციგის საჭადრაკო ოლიმპიადა.

გივი გამრეკელი

სურათზე: ლაიპციგის „რინგმესეჰაუსი", სადაც მიმდინარეობდა XIV საჭადრაკო ოლიმპიადა.

* დასასრული. დასაწყისი იხ. ჩვენი გაზ. 25/XI, № 35; 16/XII, № 38, 24/XII, № 39—1960 წ.

რედაქტორი ირ. ვეშაპიძე

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1, ტირაჟი 1 000 უე 02301